

PROGRAM

WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Zespołu Szkół nr 23 w Warszawie
na rok szkolny 2021/2022

Pozytywnie zaopiniowany przez radę pedagogiczną ZS 23 w dniu 15 IX 2021 r.
Uchwalony przez radę rodziców ZS 23 w dniu 15 września 2021 r.

Spis treści

Podstawa prawna	3
Wstęp	5
1. Diagnoza sytuacji wychowawczej środowiska szkolnego.....	6
2. Misja szkoły	7
3. Wizerunek absolwenta szkoły.....	7
4. Wizerunek nauczyciela i wychowawcy w Zespole Szkół nr 23	8
5. Rola i zadania wychowawcze nauczycieli.....	8
6. Rola i zadania Samorządu Uczniowskiego.....	10
7. Cel programu	11
8. Adresaci i realizatorzy programu	13
8.1. Adresatami niniejszego programu są:	13
8.2. Rodzaje działań:.....	13
9. Prawa i obowiązki uczniów	14
10. Wykaz uroczystości, wydarzeń i imprez ogólnoszkolnych	14
11. Procedury szkolne – metody działań w sytuacjach kryzysowych z udziałem uczniów	14
12. Przyjęte cele programu, zadania oraz formy jego realizacji	15
13. Sposoby, metody i środki realizacji zadań zawartych w programie	25
14. Ewaluacja programu	26
15. Postanowienia końcowe.....	27

Podstawa prawna

- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997r. nr 78 poz. 483 ze zm.)
- **Konwencja o Prawach Dziecka** przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120 poz. 526 ze zm.)
- **Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela** (Dz. U 1982 Nr 3 poz. 19/ Dz. U. z 2019 r. poz. 730 ze zm.)
- **Ustawa z 7 września 1991 r. Prawo oświatowe** (Dz. U. z 2020r. poz. 1327 ze zm.)
- **Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe** (tekst jedn.: Dz. U. z 2021r. poz. 1082).
- **Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.)
- **Ustawa z 25 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii** (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz 852 ze zm.)
- **Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia z następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych** (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1146 ze zm.)
- **Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 18 października 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2019 poz. 2277)
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej** z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
- **Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich** (Dz.U. 1982 Nr 35 poz. 228)
- **Statut Zespołu Szkół nr 23** /aktualizacja 27 sierpnia 2021 r./
- **Pismo Kuratorium Oświaty** w Warszawie z dnia 31 sierpnia 2020 r. dotyczące działań wychowawczych i profilaktycznych (znak: KOG.571.124.2020)
- **Pismo Ministra Edukacji i Nauki** z dnia 8 lipca 2021 r. dotyczące kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022 (DKO-WNP.4092.46.2021.DB) na podstawie art. 60 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082)
- **Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022**

- Wytyczne **MEiN**, **MZ** i **GIS** dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny – zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.

Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół Nr 23 opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski. Jego treści są spójne ze statutem szkoły, w tym z warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego, ze szkolnym zestawem programów nauczania oraz uwzględnia on wymagania opisane w podstawie programowej.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i szkole, która w swojej działalności musi uwzględnić zarówno wolę rodziców, jak i kierunki polityki oświatowej państwa.

1. Diagnoza sytuacji wychowawczej środowiska szkolnego

Szkolny program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych i innych problemów występujących w środowisku szkolnym.

W Zespole szkół nr 23 prowadzona jest cykliczna diagnoza sytuacji wychowawczej środowiska szkolnego poprzez:

- ankiety,
- informacje przekazywane przez nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz rodziców,
- obserwacje zachowań uczniów w czasie lekcji, przerw, zajęć pozalekcyjnych, imprez szkolnych, wycieczek,
- wnioski z nadzoru pedagogicznego za miniony rok szkolny,
- ewaluację programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2020/2021,
- wnioski i analizy (np. wnioski z pracy zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.),
- analizę ocen zachowania.

Dotychczasowe badania wskazują, iż problemy w szkole dotyczą m.in.:

- niskiej frekwencji na zajęciach,
- niskiej motywacji do uczenia się,
- radzenia sobie ze stresem,
- umiejętności interpersonalnych,
- współpracy z rodzicami,
- zwiększenia bezpieczeństwa uczniów na terenie placówki i poza nią w trakcie zajęć i przerw międzylekcyjnych,
- równego traktowania wszystkich uczniów (tolerancja),
- zwracania uwagi na stan psychiczny (samopoczucie) każdego ucznia (ankieta czerwiec 2020r „DOBROBYT i POTRZEBY”),
- organizowania zajęć pozalekcyjnych dla uczniów mniej zdolnych, by wyrównać ich szanse w edukacji (zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze),
- stosowania indywidualnego podejście do ucznia,
- nacisku na naukę matematyki, ale w sposób przystępny dla uczniów (bez zbędnego dodatkowego stresu),
- słuchania tego, co uczniowie chcą powiedzieć (przekonania ich, że problemy, z którymi się zwracają do nauczycieli, nie są błahe, a szkoła stara im się pomóc je rozwiązać).

2. Misja szkoły

Misją naszej szkoły jest towarzyszenie młodemu człowiekowi w szczególnym okresie jego rozwoju, przekazywanie wiedzy, kształcenie umiejętności, rozwijanie talentów i pasji, wychowanie w duchu patriotyzmu i poszanowania tradycji, przygotowanie do odbioru zjawisk współczesnej kultury oraz do życia w sferze osobistej i społecznej w harmonii ze środowiskiem naturalnym.

3. Wizerunek absolwenta szkoły

Dążeniem szkoły ZS nr 23 jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój.

Uczeń kończący szkołę:

- posiada wiedzę i umiejętności adekwatnie do posiadanego wykształcenia,
- jest samodzielny i odpowiedzialny w swoich działaniach,
- promuje zdrowy styl życia w sferze fizycznej, psychicznej i społecznej,
- przestrzega zasad kultury osobistej,
- zna i respektuje system norm i wartości wynikających z polskiego i europejskiego dziedzictwa kulturowego, oraz właściwego stosunku do świata,
- poszukuje autorytetów i wzorców moralnych, zgodnych z przyjętymi polskimi i europejskimi normami,
- szanuje prawa człowieka, potrafi działać w grupie, komunikować się z otoczeniem,
- czuje potrzebę ciągłej pracy nad sobą – kształcenia i rozwijania własnych zainteresowań,
- jest patriotą oraz aktywnie uczestniczy w życiu społecznym,
- posiada umiejętność samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych, oraz doskonali umiejętność wypełniania ról społecznych,
- ma świadomość, że współtworzy historię własnego kraju i Europy,
- jest świadomy zagrożeń związanych ze zmianami klimatu i aktywnie dba o ochronę środowiska,
- jest tolerancyjny, aktywny, obowiązkowy, ciekawy świata, uczciwy i prawy, kulturalny, samodzielny, promujący zdrowy styl życia, dba o bezpieczeństwo swoje i innych, jest świadomy życiowej

użyteczności zdobytej wiedzy,

- potrafi rzetelnie pracować indywidualnie oraz w zespole,
- posługuje się w stopniu komunikatywnym przynajmniej jednym językiem obcym,
- posługuje się sprzętem multimedialnym,
- wie, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu złożonych problemów,
- jest życzliwie nastawiony do świata i ludzi,
- myśli kreatywnie,
- umiejętnie porusza się na zmieniającym się rynku pracy,
- jest świadomy konieczności uczenia się przez całe życie,
- zna miejsca ważne dla historii i kultury Polski oraz środowiska lokalnego,
- zna osiągnięcia duchowe i materialne kultury polskiej.

4. Wizerunek nauczyciela i wychowawcy w Zespole Szkół nr 23

Wizerunek nauczyciela i wychowawcy :

- wymagający,
- życzliwy i tolerancyjny,
- stymulujący i twórczy,
- współpracujący w tworzeniu wspólnych metod działania oraz jasnych i jednoznacznych zasad postępowania akceptowanych przez członków społeczności szkolnej,
- rozwijający i wzmacniający swoje umiejętności pedagogiczne, psychologiczne, społeczne oraz kompetencje cyfrowe,
- wspierający uczniów i rodziców w sytuacjach dla nich trudnych,
- podnoszący jakość edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe wszystkich uczniów.

5. Rola i zadania wychowawcze nauczycieli

Wychowawcą jest każdy pracownik pedagogiczny szkoły.

Wychowawca klasy:

- jest bezpośrednio odpowiedzialny za proces wychowywania powierzonych mu uczniów, planuje i organizuje pracę szkoły,
- prowadzi lekcje wychowawcze według planu zaakceptowanego przez rodziców,
- wdraża zintegrowaną strategię umiejętności – rozwija umiejętności zawodowe i postawy

odpowiedzialności za środowisko,

- zapewnia atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego pomagania,
- rozwija postawy patriotyczne m. in. poprzez organizację wycieczek edukacyjnych,
- zapewnia wsparcie psychologiczno-pedagogiczne uczniom i ich rodzicom/opiekunom prawnym, szczególnie w sytuacjach kryzysowych – COVID-19,
- opracowuje plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów, przygotowuje sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- rozpoznaje indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, udziela pomocy uczniom, którym z przyczyn rozwojowych, rodzinnych lub losowych potrzebna jest pomoc i wsparcie, w tym również pomoc materialna,
- współdziała z rodzicami w zakresie nauczania, wychowania i profilaktyki,
- zapoznaje uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- ocenia zachowania uczniów w ramach oceniania wewnątrzszkolnego, uwzględniając trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z długotrwałej izolacji w stanie epidemii COVID-19,
- współpracuje z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym, psychologiem z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- podejmuje działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,

Nauczyciel przedmiotowy:

- jest wychowawcą i realizuje określone powyżej zadania,
- realizuje podstawę programową i ze szczególną odpowiedzialnością troszczy się o indywidualizowanie pracy, dostosowanie wymagań edukacyjnych oraz udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej wobec ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na każdej lekcji,
- współpracuje z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem i innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych,
- udziela uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią COVID-19,
- przestrzega reguł sanitarnych określonych w „Wytycznych MEiN, MZ, GIS”, obowiązujących w szkole w okresie epidemii COVID-19,
- wspiera zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia.

Pedagog szkolny:

- swoimi kompetencjami i warsztatem służy uczniom, rodzicom i nauczycielom,
- udziela porad i konsultacji,
- rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych,

- określa formy i sposoby udzielania uczniom, w tym uczniom z wybitnymi uzdolnieniami, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb,
- organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- podejmuje działania wychowawcze i profilaktyczne wynikające z programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły, w stosunku do uczniów, z udziałem rodziców i nauczycieli,
- wspiera działania wychowawcze i opiekuńcze nauczycieli, wynikające z programu wychowawczo-profilaktycznego,
- planuje i koordynuje zadania realizowane przez szkołę na rzecz uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie wyboru przez uczniów kierunku kształcenia i zawodu, w przypadku, gdy w szkole nie jest zatrudniony doradca zawodowy,
- działa na rzecz zorganizowania opieki i pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Doradca zawodowy:

- swoimi kompetencjami i warsztatem służy uczniom, rodzicom i nauczycielom,
- prowadzi poradnictwo indywidualne i grupowe.

6. Rola i zadania Samorządu Uczniowskiego

Celem działania Samorządu Uczniowskiego jest:

- stwarzanie warunków do budowania w uczniach potrzeby aktywności społecznej, samokontroli, samooceny i samodyscypliny,
- kształtowanie umiejętności grupowego działania uczniów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- pomoc w planowaniu życia i pracy w szkole,
- kształtowanie pozytywnych postaw społecznych,
- prowadzenie działań zobowiązujących uczniów do rzetelnej nauki, tworzenia przyjaznej atmosfery w szkole, okazywania szacunku dorosłym i rówieśnikom,

Do głównych zadań Samorządu Uczniowskiego należy:

- przedstawianie kierownictwu szkoły opinii i potrzeb uczniów (w tym podczas pandemii COVID-19),
- dbanie o dobre imię i cześć szkoły,
- kultywowanie i wzbogacanie jej tradycji,
- współdziałanie z innymi organami szkoły w kierunku zapewniania wszystkim uczniom odpowiednich warunków do nauki oraz udzielania niezbędnej pomocy uczniom znajdujących się w trudnej sytuacji,
- występowanie z inicjatywą organizowania imprez i uroczystości szkolnych.

7. Cel programu

Podstawowym celem realizacji szkolnego Programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym.

Szkolny Program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

W roku szkolnym 2021/2022 charakter priorytetowy ma także profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów w trakcie i po wygaśnięciu epidemii COVID-19.

Wiążą się z tym zadania szkoły w zakresie działalności wychowawczej, profilaktycznej, informacyjnej i edukacyjnej takie jak:

- ✓ dbanie o zdrowie psychiczne i dobrostan uczniów,
- ✓ wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro,
- ✓ wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny,
- ✓ przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia poprzez dbanie o ich wszechstronny rozwój,
- ✓ wspieranie wychowawcze uczniów w ich działaniach na rzecz społeczności szkolnej i środowiskowej w tym społeczności lokalnej,
- ✓ koordynowanie oddziaływań wychowawczych domu, szkoły i środowiska rówieśniczego,
- ✓ tworzenie bezpiecznych warunków rozwoju i pracy dla całego środowiska szkolnego,

- ✓ budowanie systemu wychowawczego opartego na nagradzaniu i akceptacji,
- ✓ zachęcanie uczniów do współpracy, motywowanie, przyznawanie prawa do błędu, wskazywanie dróg poprawy,
- ✓ zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie działań prozdrowotnych i proekologicznych,
- ✓ samodzielne analizowanie wzorców i norm społecznych, ćwiczenie umiejętności wypełniania ról społecznych, akceptacja przyjętego systemu wartości społecznych,
- ✓ wspieranie i rozwijanie działalności szkolnego wolontariatu oraz samorządności uczniów,
- ✓ przygotowanie dla uczniów oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, promowanie postaw zaangażowanych społecznie w celu podniesienia przez młodzież samooceny, realizację potrzeby sukcesu, przynależności środowiskowej, satysfakcji życiowej,
- ✓ doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie zachowań ryzykownych młodzieży,
- ✓ współpraca szkoły z innymi instytucjami w zakresie realizacji zadań działalności profilaktycznej jednostki samorządu terytorialnego, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, poradnie specjalistyczne, placówki doskonalenia nauczycieli, instytucje realizujące programy prozdrowotne i programy podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej, SANEPID, jak również Straż Miejska i Policja, pracodawcy itp./. W działalności tej szkoła może być wspierana przez rodziców, opiekunów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz specjalistów (za zgodą rodziców),
- ✓ dostarczanie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub prawnym opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych,
- ✓ poszerzanie wiedzy rodziców i nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży,
- ✓ poszerzanie wiedzy rodziców, nauczycieli na temat rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji prawnie zabronionych oraz objawów używania suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne,
- ✓ rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów oraz kształtowanie umiejętności życiowych takich jak: samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- ✓ kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu i zdrowemu życiu,
- ✓ udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków i ich rodziców w przypadku używania środków i substancji psychoaktywnych,
- ✓ rozropne korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod edukacyjnych wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne,

8. Adresaci i realizatorzy programu

8.1. Adresatami niniejszego programu są:

- wszyscy uczniowie Zespołu Szkół nr 23,
- rodzice i opiekunowie prawni – w pierwszym rzędzie odpowiedzialni za wychowanie swego dziecka,
- nauczyciele, którzy jednocześnie pełnią rolę realizatorów tego programu.

8.2. Rodzaje działań:

Działania adresowane do wszystkich uczniów:

- zapoznanie uczniów z obowiązującymi w szkole regulaminami, w tym z ich prawami i obowiązkami, omówienie na lekcjach wychowawczych organizacji pracy szkoły, podstawowych zapisów Statutu oraz Programu wychowawczo-profilaktycznego,
- propagowanie szacunku dla kultury, tradycji i zdrowego stylu życia, udział w uroczystościach narodowych, lokalnych i szkolnych,
- budowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej,
- budowanie i aktywizowanie zespołu klasowego.

Działania adresowane do rodziców:

- monitorowanie potrzeb i oczekiwań rodziców wobec Programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- rozmowy i konsultacje indywidualne,
- dyskusje podczas wywiadówek klasowych,
- anonimowe sondaże ankietowe.

Działania adresowane do nauczycieli:

- dyskusje podczas posiedzeń rady pedagogicznej,
- udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych.

9. Prawa i obowiązki uczniów

Prawa i obowiązki uczniów zostały szczegółowo określone w Statucie Szkoły.

10. Wykaz uroczystości, wydarzeń i imprez ogólnoszkolnych

Wykaz uroczystości, wydarzeń i imprez ogólnoszkolnych zgodny z opracowanym, na każdy rok szkolny, harmonogramem roku szkolnego.

11. Procedury szkolne – metody działań w sytuacjach kryzysowych z udziałem uczniów

Postępowanie w sytuacjach kryzysowych z udziałem ucznia, powinno być prowadzone w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia. Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacji i podjętych przez szkołę działaniach ich dotyczących. Osobą odpowiedzialną na terenie szkoły za respektowanie praw ucznia jest Dyrektor Szkoły. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie respektowania praw ucznia jest Przewodniczący Samorządu Uczniowskiego. Uczniowie wykraczający poza normy i zasady zachowania akceptowane w szkole ponoszą sankcje przewidziane w rozdziale Prawa i Obowiązki ucznia zawarte w Statucie Szkoły.

W przypadku wystąpienia na terenie placówki sytuacji kryzysowych należy zastosować „*Procedury reagowania w przypadku wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych w ZS nr 23*”, wprowadzone Zarządzeniem Dyrektora nr 5/2021/2022 w dniu 08.09.2021r.

12. Przyjęte cele programu, zadania oraz formy jego realizacji

Cel główny : I: Kształtowanie u uczniów postaw warunkujących odpowiednie funkcjonowanie w klasie, rodzinie i społeczności lokalnej

Cele szczegółowe :

- kształtowanie właściwych relacji międzyludzkich opartych na tolerancji, szacunku, zaufaniu, życzliwości, szlachetności i dbałości o drugiego człowieka i środowisko,
- rozwijanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania przyjaźni oraz wzmocnienia prawidłowych relacji z rówieśnikami i nauczycielami,
- rozwijanie koleżeństwa i wzajemnej pomocy podczas nauki, zabawy i innych form wspólnej aktywności,
- wyrabianie tolerancji dla wartościowych form odmienności (światopoglądowej, religijnej, kulturowej) i indywidualności,
- podniesienie znajomości i przestrzegania zasad dobrego zachowania - „savoir-vivre”,
- kształtowanie umiejętności współdziałania i przestrzegania norm współżycia w grupie społecznej,
- uświadamianie roli zdrowego współzawodnictwa i współpracy w zespole,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za dobre imię rodziny, klasy i szkoły oraz ojczyzny,
- kształtowanie umiejętności prawidłowego rozwiązywania konfliktów,
- wdrażanie do szanowania własności społecznej i osobistej.

Zadania, za które odpowiedzialni są wychowawcy, nauczyciele, zespół do spraw pomocy PPP oraz opiekun Samorządu Uczniowskiego :

- udział uczniów w lekcjach wychowawczych kształcących umiejętności samooceny własnych zachowań, postaw asertywnych,
- kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych oraz dokonywanie wyborów moralnych (nauczyciele, samorząd szkolny),
- ukazywanie atrakcyjności dobra i krytycznego odbioru tego co niesie za sobą kultura masowa,
- udział uczniów w zajęciach dotyczących właściwych kontaktów interpersonalnych, zachowań asertywnych w ramach lekcji wychowawczych i lekcji przedmiotowych,
- udział uczniów w zajęciach dotyczących tematyki konfliktów (ich przyczyn, rozpoznawania i umiejętności rozwiązywania),

- aktywizowanie uczniów w kierunku kształtowania umiejętności pracy w grupie, poprzez stosowanie aktywizujących metod nauczania na lekcjach przedmiotowych,
- rozwijanie poczucia bycia współgospodarzem szkoły,
- współudział w organizowaniu zadań dotyczących szkoły,
- umożliwienie składania Dyrekcji i Radzie Pedagogicznej propozycji dotyczących życia społeczności uczniowskiej.

Cel główny : II Ukształtowanie młodego człowieka dojrzałego emocjonalnie, wrażliwego, opanowującego swoje emocje w różnych sytuacjach życiowych.

Cele szczegółowe :

- kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych emocji i uczuć,
- kształtowanie właściwego reagowania na krytykę, opinię i sugestie innych,
- rozwijanie umiejętności wyrażania własnych opinii, myśli i odczuć,
- uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych,
- rozwijanie w uczniach potrzeby bezinteresownej pomocy i podejmowania inicjatyw na rzecz innych ludzi,
- kształtowanie wrażliwości uczuciowej oraz umiejętności oddzielania sądów i uczuć od emocji,
- doskonalenie umiejętności obiektywnego oceniania siebie i innych,
- kształtowanie umiejętności samokontroli w różnych sytuacjach i samoakceptacji,
- ukierunkowanie na dobro i prawdę.

Zadania, za które odpowiedzialni są wychowawcy, nauczyciele, zespół do spraw pomocy PPP oraz opiekun Samorządu Uczniowskiego :

- umożliwienie udziału uczniów w zajęciach z wychowania do życia w rodzinie,
- zachęcanie do podejmowania działań charytatywnych, np.: w ramach działania wolontariatu szkolnego lub współpracy z Samorządem Szkolnym,
- zachęcanie do bliższego i głębszego poznania siebie, stymulowania procesu samowychowywania się w dążeniu do dobra, piękna i prawdy,
- udział uczniów w zajęciach dotyczących sytuacji trudnych i możliwości ich rozwiązywania i pokonywania,
- uczestnictwo w uroczystościach szkolnych i klasowych,

- nabywanie umiejętności rozróżniania i pielęgnowania uczuć: koleżeństwa, przyjaźni i miłości,
- kształtowanie umiejętności opanowywania emocji w różnych sytuacjach (sytuacje stresowe i radosne dla ucznia),
- udział uczniów w zajęciach dotyczących radzenia sobie ze stresem.

Cel główny : III Ukształtowanie wychowanka reprezentującego właściwą postawę patriotyczną, moralną, dbającego o właściwy rozwój duchowy. Zwiększenie wrażliwości uczniów na prawdę i dobro. Kształtowanie postawy szlachetności.

Cele szczegółowe :

- kształtowanie postaw patriotyzmu, tożsamości narodowej oraz postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu,
- poszanowanie tradycji, symboli narodowych, religijnych i szkolnych,
- kształtowanie postawy uczciwości i prawdomówności,
- wdrażanie do szanowania pracy własnej i innych,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za przyrodę i otaczający nas świat,
- kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych oraz odpowiedzialności za własne decyzje,
- wychowanie w duchu poszanowania godności drugiego człowieka,
- rozwijanie wrażliwości na przejawy przemocy, zła i wulgarności oraz kształtowanie umiejętności reagowania na przemoc,
- rozwijanie u uczniów wrażliwości estetycznej,
- zwiększenie tolerancyjności,
- uwrażliwienie uczniów na otaczające ich piękno oraz umiejętność jego odnajdywania.

Zadania, za które odpowiedzialni są wychowawcy, nauczyciele, zespół do spraw pomocy PPP oraz opiekun Samorządu Uczniowskiego :

- udział młodzieży w ważnych wydarzeniach miasta i regionu,
- wprowadzenie w świat kultury i sztuki poprzez umożliwienie kontaktu z różnymi ich formami,
- utrzymywanie stałego kontaktu z placówkami kultury,
- rozwijanie wiedzy o historii i kulturze własnego regionu i jej związkach z historią i kulturą narodu oraz tradycjami własnej rodziny,
- stworzenie sytuacji dających możliwość doświadczenia procesu twórczego,
- kształtowanie umiejętności szanowania poglądów innych, wyrażania własnych i ich obrony,
- rozbudzanie postaw tolerancji dla odmienności światopoglądowych i wyznaniowych,
- umożliwienie udziału młodzieży w lekcjach religii lub etyki,
- rozwijanie i pogłębianie poczucia przynależności do społeczności lokalnej, regionalnej i narodowej,
- kształtowanie postaw szacunku wobec symboli narodowych i szkolnych,
- zapoznanie z miejscami i instytucjami istotnymi dla naszego państwa przez organizowanie wycieczek edukacyjnych,

- uświadomienie obowiązków wobec ojczyzny,
- kształtowanie umiejętności wykorzystania wiedzy o zasadach ustroju RP do interpretacji wydarzeń życia publicznego,
- poznanie roli i znaczenia wyborów demokratycznych, kształtowanie umiejętności podporządkowania się wymogom procedur demokratycznych we wspólnym działaniu (np. zespole klasowym, samorządzie uczniowskim),

Cel główny : IV Zapobieganie zachowaniom agresywnym i propagowanie zachowań akceptowanych społecznie.

Cele szczegółowe :

- uświadomienie czym jest przemoc i agresja,
- budowanie odpowiednich relacji z innymi wskazywanie sposobów zachowania się uczniów w szkole, domu oraz w miejscach publicznych,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami, szukanie możliwości emocjonalnego wsparcia,
- eliminowanie zachowań agresywnych i wskazywanie sposobów umiejętnego kierowania agresji na inne obszary aktywność,
- rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji, przeciwstawiania się presji rówieśniczej,
- kształtowanie postaw asertywnych,
- wyposażenie uczniów w podstawowe wiadomości na temat stresu i jego wpływu na organizm młodego człowieka oraz wskazywanie sposobów radzenia sobie w zaistniałych sytuacjach stresowych.

Zadania, za które odpowiedzialni są wychowawcy, nauczyciele, zespół do spraw pomocy PPP oraz opiekun Samorządu Uczniowskiego :

- zapoznanie uczniów i ich rodziców z procedurami obowiązującymi w Zespole Szkół nr 23,
- uczenie wyzbywania się agresji i używania wulgaryzmów w stosunkach międzyludzkich w każdej sytuacji życia szkolnego,
- udział uczniów w warsztatach redukujących poziom agresji,
- reagowanie na wszelkie formy przemocy oraz ukazywanie konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów,
- informowanie rodziców o naganach; - informacja na stronie www. dotycząca pomocy w sytuacjach trudnych i kryzysowych,
- spotkania z przedstawicielami Straży Miejskiej i Policji oraz innymi specjalistami,
- stosowanie wzmocnień pozytywnych ze strony nauczycieli w stosunku do uczniów,
- stosowanie aktywizujących metod pracy na lekcjach wychowawczych i dydaktycznych,

- indywidualne zajęcia wspierające dla osób tego wymagających,
- wspieranie rodziców uczniów niepełnosprawnych i przewlekle chorych w integracji społecznej oraz w kierowaniu ich właściwym rozwojem.

Cel główny : V Ukształtowanie u uczniów właściwych postaw prozdrowotnych i proekologicznych, profilaktyki w zakresie Covid-19.

Cele szczegółowe :

- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu,
- propagowanie zdrowego i proekologicznego stylu życia,
- wskazywanie sposobów umiejętnego zagospodarowania i spędzania czasu wolnego,
- wskazywanie zasad zdrowego odżywiania się oraz wdrażanie do aktywnego spędzania czasu wolnego,
- rozwijanie zainteresowań sportowych na rzecz własnego zdrowia, sprawności fizycznej poprzez uprawianie sportu i propagowanie aktywnych form wypoczynku,
- bogacenie wiedzy uczniów dotyczącej higieny zdrowia psychicznego i fizycznego (higiena osobista, dbałość o wygląd zewnętrzny, higiena uczenia się),
- podniesienie wiedzy uczniów na temat zaburzeń odżywiania na tle psychicznym,
- wyposażenie uczniów w podstawowe wiadomości na temat odmian wirusowego zapalenia wątroby i dróg zakażeń (COVID-19),
- poszerzanie wiedzy uczniów na temat boreliozy i kleszczowego zapalenia opon mózgowych oraz zapobiegania ukąszeniom,
- kształtowanie właściwego stosunku do przyrody i mobilizowanie uczniów do jej ochrony,
- rozbudzanie w uczniach świadomości ekologicznej poprzez udział w różnych programach i projektach,
- rozwijanie postawy odpowiedzialnej za dziedzictwo przyrodnicze i środowisko w ogóle (segregacja odpadów, oszczędzanie wody, prądu),
- włączenie się w akcję informacyjną na temat szczepień przeciw Covid-19, przekazywanie rodzicom i uczniom materiałów informacyjnych opracowanych przez MZ, GIS.

Zadania, za które odpowiedzialni są wychowawcy, nauczyciele, zespół do spraw pomocy PPP oraz opiekun Samorządu Uczniowskiego :

- wzbudzanie w uczniach poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie poprzez: okresowe badania lekarskie, projekcje filmów o tematyce prozdrowotnej, przedstawienia teatralne o tematyce profilaktycznej,
- rozwijanie sprawności fizycznej poprzez czynny udział w lekcjach WF, SKS i zawodach sportowych,
- podnoszenie poziomu świadomości uczniów dotyczącej racjonalnego i zdrowego odżywiania się,
- udzielanie uczniom indywidualnych porad profilaktyczno-zdrowotnych oraz dotyczących higieny osobistej,
- nauka rozpoznawania oznak stresu oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie z napięciem występującym w trudnych sytuacjach,
- uświadomienie uczniom znaczenia pozytywnego myślenia i jego wpływu na codzienne funkcjonowanie człowieka.

Cel główny : VI Dostarczanie rzetelnej wiedzy o zagrożeniach płynących ze stosowania środków uzależniających (palenie tytoniu, spożywanie alkoholu, używanie narkotyków) oraz o innych uzależnieniach np.: od komputera, Internetu i telefonu.

Cele szczegółowe :

- propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od używek,
- uświadomienie uczniom negatywnego wpływu używek na zdrowie fizyczne i psychiczne oraz społeczne funkcjonowanie człowieka,
- uczenie sztuki odmawiania i niepoddawania się presji grupy w kontaktach z używkami,
- kształtowanie u uczniów umiejętności samokontroli i krytycznego myślenia przy podejmowaniu decyzji w trudnych sytuacjach,
- wskazywanie sposobów radzenia sobie z własnymi problemami - także poprzez szukanie pomocy u osób zaufanych i specjalistów,
- dostarczenie uczniom wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej, konsekwencji używania i posiadania narkotyków oraz konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów,
- informowanie uczniów i ich rodziców o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią,
- wskazywanie sposobów umiejętnego zagospodarowania i aktywnego spędzania czasu wolnego jako alternatywy dla biernego spędzania czasu przy komputerze czy telefonie komórkowym z dostępem do Internetu,
- wyposażenie uczniów, rodziców w wiedzę na temat współczesnych form uzależnień, niepokojących symptomów, oznak uzależnienia, zagrożeniach z nich wynikających oraz sposobów pomocy,

- uświadomienie uczniom negatywnego wpływu dopalaczy, elektronicznych papierosów i nadużywania leków na zdrowie fizyczne i psychiczne oraz społeczne funkcjonowanie człowieka.

Zadania, za które odpowiedzialni są wychowawcy, nauczyciele, zespół do spraw pomocy PPP oraz opiekun Samorządu Uczniowskiego :

- realizowanie programów profilaktycznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie używaniu przez młodzież substancji psychoaktywnych w tym tzw. „dopalaczy”,
- informowanie uczniów o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzi do uzależnienia,
- organizacja i udział w happeningach, konkursach oraz innych formach profilaktyki uzależnień,
- udział w warsztatach wyrabiających wśród młodzieży umiejętności postaw obronnych wobec zagrożeń współczesnego świata,
- przekazywanie informacji uczniom oraz ich rodzicom na temat instytucji służących pomocą w sytuacjach kryzysowych,
- przeprowadzenie lekcji wychowawczych we wszystkich klasach dotyczących zagrożeń spowodowanych zażywaniem środków psychoaktywnych ze szczególnym naciskiem na zażywanie marihuany, która często nie jest traktowana jako realne zagrożenie,
- udział szkoły w kampaniach profilaktycznych (plakaty, informacje na stronie internetowej szkoły),
- przygotowanie kampanii uświadamiającej uczniom zagrożenia związane z używaniem leków, a także napojów energetycznych,
- przeprowadzenie spotkań z Policją lub prawnikiem dotyczących skutków posiadania, handlu i namawiania do korzystania z środków psychoaktywnych.

Cel główny : VII Wysoka frekwencja uczniów na zajęciach lekcyjnych.

Cele szczegółowe :

- motywowanie uczniów do systematycznego uczęszczania na zajęcia szkolne,
- systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych,
- uświadamianie uczniów o ponoszonej odpowiedzialności za absencję szkolną, zgodnie z zasadami zawartymi w statucie szkolnym,
- wzmacnianie poczucia odpowiedzialności rodziców za właściwą realizację nauki i wywiązywanie się z obowiązku szkolnego.

Zadania, za które odpowiedzialni są wychowawcy, nauczyciele, zespół do spraw pomocy PPP oraz opiekun Samorządu Uczniowskiego :

- sprawdzanie frekwencji na każdej lekcji,
- comiesięczna analiza frekwencji oddziałów,
- konsekwentne rozliczanie opuszczonych przez ucznia godzin lekcyjnych,
- terminowe dostarczanie wychowawcom klas druków usprawiedliwień,
- punktualne zaczynanie i kończenie lekcji przez nauczycieli,
- stosowanie metod aktywizujących w nauczaniu; - rozbudzanie ambicji własnych ucznia,
- przygotowywanie zajęć ukazujących rolę edukacji w realizacji zamierzonych planów życiowych,
- dostosowywanie wymagań do poziomu i możliwości ucznia,
- zwiększenie częstotliwości kontaktu z domem ucznia sprawiającego problemy wychowawcze i opuszczającego zajęcia lekcyjne,
- rozmowy indywidualne z uczniami o przyczynach niskiej frekwencji

Cel główny : VIII Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej kariery zawodowej oraz wymagań rynku pracy.

Cele szczegółowe :

- **t**worzenie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy,
- tworzenie warunków do samopoznania, określania przez uczniów mocnych stron i zainteresowań zawodowych,
- poznanie przez uczniów mechanizmów funkcjonujących na rynku pracy,
- kształtowanie umiejętności miękkich np. komunikatywności, pracy w zespole,
- przygotowanie uczniów do wejścia na rynek pracy- sporządzanie dokumentów aplikacyjnych, rozmowa kwalifikacyjna,
- wdrożenie idei uczenia się przez całe życie i konstruowania swojej kariery,
- wskazywanie możliwości zdobywania nowych kwalifikacji,
- włączanie rodziców i opiekunów prawnych do procesu budowania kariery edukacyjno-zawodowej podopiecznych,
- przygotowanie do sytuacji stresogennych np. rozmowa z przyszłym pracodawcą.

Zadania, za które odpowiedzialni są wychowawcy, nauczyciele, zespół do spraw pomocy PPP oraz opiekun Samorządu Uczniowskiego :

- poradnictwo indywidualne - diagnozowanie, rozmowa doradcza,

- sporządzanie dokumentów aplikacyjnych, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, konstruowanie swojej kariery,
- nauka poszukiwania pierwszej pracy, analiza ofert pracy, nauka wypełniania dokumentów związanych z podjęciem pracy zawodowej,
- poradnictwo grupowe- warsztaty, ćwiczenia, kształtowanie umiejętności społecznych, umiejętności komunikacyjnych,
- symulacja procesów rekrutacyjnych, charakterystyka rynku pracy,
- dostarczanie informacji edukacyjno- zawodowej,
- gromadzenie i udostępnianie informacji o zawodach, uczelniach, szkołach (ulotki, broszury, informatory, przewodniki, prasa),
- przedstawianie możliwości zdobywania nowych i dodatkowych kwalifikacji na realizowanych zajęciach dydaktycznych,
- wycieczki przedmiotowo-zawodoznawcze, wyjścia do zakładów pracy celem poznania danego zawodu, wyjścia na uczelnie, wyjścia z uczniami na różne wydarzenia i uroczystości związane z budowaniem własnej kariery, poznawaniem pracodawców z regionu,
- spotkania informacyjne z przedstawicielami zakładów pracy, uczelni, instytucji wspierających rozwój zawodowy i podnoszenie kwalifikacji,
- organizowanie konkursów, olimpiad, targów edukacyjnych, dni otwartych - umożliwianie uczniom rozwijania swoich umiejętności,
- spotkania z rodzicami-monitoring postępów w nauce, włączanie rodzica do procesu podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.

Cel główny : IX Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny.

Cele szczegółowe :

- poznanie oczekiwań rodziców oraz nauczycieli,
- tworzenie przestrzeni do współpracy z rodzicami rozumiane jako współdecydowanie oraz współodpowiedzialność za to, co się dzieje w szkole,
- zaangażowanie rodziców, wychodzenie z inicjatywami na nowe działania mające na celu edukację ich dzieci.

Zadania, za które odpowiedzialni są wychowawcy, nauczyciele, zespół do spraw pomocy PPP oraz opiekun Samorządu Uczniowskiego :

- pomoc w sytuacjach trudnych związanych z pandemią COVID-19; nawiązanie dialogu,

- uświadomienie opiekunom uczniów ich praw i obowiązków wynikających z faktu uczestnictwa ich dziecka w życiu szkoły,
- poznanie oczekiwań rodziców/opiekunów prawnych uczniów względem szkoły i nauczycieli,
- współpraca z radą rodziców, angażowanie jej w działalność wychowawczą szkoły,
- wspólne rozwiązywanie sytuacji problemowych.

13. Sposoby, metody i środki realizacji zadań zawartych w programie

Sposoby, metody i środki realizacji zadań zawartych w programie:

- realizacja tematów w ramach godzin wychowawczych prowadzonych przez wychowawców,
- realizacja programów prozdrowotnych, profilaktycznych i proekologicznych,
- udział uczniów w dyskusjach, debatach, pogadankach związanych z tematyką danego przedmiotu,
- przygotowanie uczniów do udziału w uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych,
- inspirowanie uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach,
- organizacja systemu pomocy – grupy wolontariuszy,
- wdrażanie rodziców w życie szkoły przez współudział w organizowaniu uroczystości, współdecydowanie w istotnych sprawach szkoły, pedagogizacja rodziców,
- motywowanie uczniów do podejmowania dodatkowej pracy na rzecz klasy i szkoły poprzez odpowiedni system wynagradzania opracowany przez nauczycieli, samorząd uczniowski i rodziców.

Realizacja programu poprzez:

- zajęcia z wychowawcą – w sytuacji przejścia na nauczanie zdalne, wychowawca ma obowiązek realizowania programu wychowawczo-profilaktycznego w formie zdalnej, dostosowanego do tego typu nauczania metody pracy,
- spotkania z pedagogiem i/lub psychologiem szkolnym – współpraca z Poradnią Psychologiczno–Pedagogiczną,
- organizowanie zajęć w grupie klasowej, międzyoddziałowej lub indywidualnie podczas bieżącej pracy z uczniem – zajęcia mogą mieć charakter: imprez szkolnych, warsztatów, szkoleń, spotkań z zaproszonymi gośćmi, konkursów, wykładów, treningów umiejętności, projektów, debat, spektakli teatralnych, zajęć sportowych, kampanii społecznych, happeningów, pikników lub innych aktywnych metod pracy, np.: na platformach edukacyjnych, z wykorzystaniem innych metod kształcenia na odległość,
- spotkania z doradcą zawodowym,
- współpracę z rodzicami,
- działalność Samorządu Uczniowskiego,
- spotkania z przedstawicielami Policji, Straży Miejskiej,
- organizowanie wycieczek edukacyjnych,
- możliwość uczestnictwa w kołach zainteresowań,
- uczestniczenie w akcjach charytatywnych.

W zajęciach Programu wychowawczo – profilaktycznego mogą brać udział rodzice uczniów, specjaliści

oraz przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, kuratorium, poradni psychologiczno-pedagogicznej, podmiotów realizujących świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, SANEPID - u, Policji, Straży Miejskiej, pracodawców, itp.

14. Ewaluacja programu

Program wychowawczo – profilaktyczny nie jest dokumentem zamkniętym, może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły. Analiza jego skuteczności będzie polegać na bieżącym monitorowaniu oraz corocznie dokonywanej ewaluacji. Ewaluacja będzie przeprowadzana poprzez:

- obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym okresie zmian,
- analizę dokumentacji,
- przeprowadzania ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- rozmowy z rodzicami,
- wymianę spostrzeżeń w zespołach przedmiotowych,
- analizę przypadków.

15. Postanowienia końcowe

1. Program wychowawczo – profilaktyczny uchwała rada rodziców po konsultacji z radą pedagogiczną i Samorządem Uczniowskim.
2. Po zakończeniu każdego roku szkolnego następuje weryfikacja Programu wychowawczo – profilaktycznego
3. Program Wychowawczo – Profilaktyczny wchodzi w życie z dniem jego uchwalenia